

PÁLYÁZAT

**a hajdúnánási Kőrösi Csoma Sándor Gimnázium,
Szakközép-, Szakképző Iskola és Kollégium
intézményvezetői munkakörére**

2012.

Készítette: Dér Balázné Dobi Inci

ÁTVÉTELI ELISMERVÉNY

Alulírott Éles Béláné a Hajdúnánási Városi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal közoktatási és közművelődési intézményi ügyintézője a mai napon (2012. szeptember 5.) egy példányban átadtam a Körösi Csoma Sándor Gimnázium, Szakközép-, Szakképző Iskola és Kollégium (4080 Hajdúnánás, Bocskai u. 29. sz.) magasabb vezető (igazgató) beosztás ellátására beérkezett 5542-4/2012. iktatószámmal ellátott, a pályázati kiírás szerint valamennyi tartalmi elemet tartalmazó, egy példányban benyújtott pályázat 4. oldalától a 22. oldaláig terjedő fejezeteit. A pályázatot készítette: Dér Balázs Dániel

Hajdúnánás Városi Önkormányzat a 229/2012. (V. 31.) számú Képviselő-testületi Határozatában a Körösi Csoma Sándor Gimnázium, Szakközép-, Szakképző Iskola és Kollégium (4080 Hajdúnánás, Bocskai u. 29. sz.) magasabb vezető (igazgató) beosztás ellátására pályázatot írt ki.

A pályázati kiírás szerint a pályázat részeként benyújtandó iratok, igazolások között szerepel többek között

- az intézmény vezetésére vonatkozó, szakmai helyzetelemzésre épülő, fejlesztési elképzeléseket is részletező program.

A pályázatot 6 példányban kellett benyújtani (1 példány valamennyi tartalmi elemet, 5 példány - amelyek közül 1 elektronikus adathordozón nyújtandó be - csak a szakmai önéletrajzot és a vezetési programot tartalmazza).

Dér Balázs Dániel által benyújtott pályázat egy példány (amely a pályázatban előírt valamennyi benyújtandó iratot és igazolásokat tartalmazza) a 4. oldalától a 38. oldalig tartalmazza az intézmény vezetésére vonatkozó, szakmai helyzetelemzésre épülő, fejlesztési elképzeléseket is részletező programot.

A pályázat öt példány - 1 elektronikus adathordozón és 4 nyomtatott formában - az intézmény vezetésére vonatkozó, szakmai helyzetelemzésre épülő, fejlesztési elképzeléseket is részletező programnak csak a VIII. Vezetői program fejezetét (23. oldalától a 38. oldalig) tartalmazza.

2012. augusztus 27-én Harangi Zsoltnak az előkészítő bizottság elnökének átadott Dér Balázs Dániel által benyújtott pályázat (két nyomtatott példány, egy elektronikus példány) csak a VIII. Vezetői program fejezetét (23. oldalszámtól a 38. oldalszámgig) tartalmazza, amely csak egy része a pályázó által elkészített az intézmény vezetésére vonatkozó, szakmai helyzetelemzésre épülő, fejlesztési elképzeléseket is részletező programnak.

Fentiek miatt kerül sor a mellékelt 5542-4/2012. iktatószámmal ellátott dokumentum 4. oldalától a 22. oldaláig terjedő fejezeteinek átadására.

Éles Béláné

átadó

Dér Balázs Dániel

átvevő

Hajdúnánás, 2012. szeptember 05.

II. BEVEZETÉS

A hajdúnánási Kőrösi Csoma Sándor Gimnázium, Szakközép-, Szakképző Iskola és Kollégium színes képzési palettát kínál, többprofilú intézmény. Vezetői programom legfontosabb feladatának azt tekintem, hogy ebben a mostani bizonytalan helyzetben megteremtsem a stabilitást, elérjük a gyereklétszám stagnálását és a tantestülettel együttműködve megtegyük azokat a szükséges változásokat, átalakításokat, amelyek a tanulólétszám emelkedésével járnak. A cél egy olyan iskola megteremtése, ahol biztosítottak a korszerű és nyugodt munkavégzés feltételei, ahol az iskola minden dolgozója jól érzi magát, ahol a szülők megbíznak a pedagógusokban és tudják, hogy gyermekeik megkapják mindazon ismereteket, készségeket, ami gyermekük haladását szolgálja, jövőjét megalapozza és biztosítja: a konvertálható, a változó világban az alkalmazásra kész tudást, illetve az önálló életkezdéshez szükséges kompetenciák megalapozását. Fontosnak tartom az iskola által megteremtett hagyományok, az elért eredmények megtartásán túl, hogy a lemaradást mutató területek fejlődjenek-, s újaknak nyissunk teret, úgy, hogy az értékszemlélet, a munkamorál egységes irányba tartson, erősödjön.

A külső környezet befolyásoló hatását nem lehet kikerülni, nem lehet figyelmen kívül hagyni a törvényi változást, az iskolák összevonásából származó problémákat, feszültségeket, vagy a az egyik legsúlyosabb problémát: pl. a csökkenő gyereklétszámot. Mindemellett hiszem, hogy megújulásra, összefogásra képes kollektívával, új vezetői attitűddel rövid időn belül meg lehet teremteni azokat az alapokat, amelyek az intézmény megerősödését, fejlődését biztosítják.

III. A PÁLYÁZAT ELKÉSZÍTÉSÉNEK ALAPJAI:

- * 2012-2017. vezetői program
- * a Kőrösi Csoma Sándor Gimnázium, Szakközép-, Szakképző Iskola és Kollégium Alapító Okirata, Pedagógiai Programja, Minőségirányítási Programja
- * Hajdúnánás város közoktatási, feladat-ellátási, intézményhálózat-működtetési és fejlesztési terve 2012-2014.

- * Hajdúnánás Városi Önkormányzat közoktatási intézményrendszerére vonatkozó költséghatékonysági szakértői jelentés 2011.
- * Hajdúnánás város Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve 2012. június
- * hatályos jogszabályok

IV. HELYZETELEMZÉS

A modern társadalmakra jellemző erős tagoltság, az igények, értékek sokfélesége – éppen a szolgáltatásjelleg okán – nemcsak az oktatási rendszer egészétől, hanem az egyes intézményektől is alkalmazkodást vár el. Az oktatás *költségeinek* emelkedése középpontba állította a hatékonyság, az eredményesség, a fogyasztói elégedettség kérdését.

Az eredményesség: a kitűzött célok elérése, illetve a célok elérésének mértéke. Az eredmény, az eredményesség leírása, jellemzése, az intézmény működéséhez igazított indikátorrendszer segítségével történhet, például tanulmányi eredmények, tanulói készségek, kompetenciák, attitűdök¹ változása, az iskolai szocializáció eredményeit tükröző jellemzők (magatartási, viselkedési jellemzők stb.), a tanulók későbbi helytállása stb.

Az eredményességről szóló információknak az az elsődleges céljuk, hogy fejlesszék az intézményt és a tanári közösségeket.

Iskolánk az oktatás – nevelés – képzés folyamatában olyan személyiségeket, felnőtt állampolgárokat kíván formálni az itt tanuló diákokból, akik önállóan és tudatosan képesek saját sorsukat irányítani, igénylik a közéletiséget, és rendelkeznek azokkal az ismeretekkel, készségekkel, amelyek a továbbhaladáshoz, a felnőtt életbe való beilleszkedéshez, a felsőfokú tanulmányok folytatásához, a szakmatanuláshoz vagy a munkavállaláshoz szükségesek.

¹ magatartás, viselkedés, modor, szellemi beállítottság, szerep;hozzáállás, viszonyulás valamihez, vagy valakihez

4.1. AZ INTÉZMÉNY KÉPZÉSI RENDSZERE

Az intézmény képzési rendszere sokrétű: hat- és négyosztályos gimnáziumi, szakközépiskolai, szakmai alapozó illetve szakképző évfolyamok működnek.

A gimnáziumi, szakközépiskola oktatás három épületben (székhely, a telephely „A” és „B” épülete), a szakmai alapozó képzés, illetve a szakképzés négy helyszínen (székhely, a telephely „B” épületében, a Béke Mezőgazdasági Termelőszövetkezetnél) folyik.

A meglévő tanműhelyek mellett a 2011-2012-es tanévben a Városi Önkormányzat tulajdonában lévő Arany János utca 10. szám alatti telephelyen egy Központi Tanműhely-telephely kiépítésére került sor, amelyben fémipari-, építőipari elméleti és gyakorlati képzőhelyek kialakítása történt. A könnyűipari tanműhelynek a Kézmű Kft. Mártírok úti üzemcsarnoka ad helyet 2011 szeptemberétől.

A diákoknak lehetőségük van - tehetségükhöz mérten - az alábbi képzési rendszerből választani.

4.1.1 Gimnázium:

- * négyosztályos (emelt szintű idegen nyelvi)
- * hatosztályos (emelt szintű matematika- biológia)

A tanulói létszámadatok azt bizonyítják, hogy mindkét képzésre van igény, sőt, a nyelvi osztályokban szelekcióra is lehetőség van.

4.1.2 Szakközépiskola:

- * gépészet szakmacsoport
- * szociális szolgáltatás szakmacsoport
- * informatika szakmacsoport
- * közgazdaság szakmacsoport
- * vendéglátás - idegenforgalom szakmacsoport
- * közlekedés szakmacsoport
- * faipari szakmacsoport

Szakközépiskolai képzés a székhelyintézményben évfolyamonként 3-3 osztályban négy szakmacsoportban – gépészet, szociális szolgáltatások, informatika, közgazdaságtan –

történik, a telephelyen vendéglátás-idegenforgalom, közlekedés, informatika szakmacsoportban sajátítják el a tanulók az adott szakma alapjait. Itt nem teljes minden évfolyam.

4.1.3. Szakiskola:

- * építőipar szakmacsoport
- * vendéglátás szakmacsoport
- * faipar szakmacsoport
- * gépészet szakmacsoport
- * könnyűipar szakmacsoport
- * közlekedés szakmacsoport

A szakiskolai képzés csak a telephelyen működik 9-10. évfolyamon. Sajnos az utolsó két szakmacsoportban már nincs tanuló ezeken az évfolyamokon, tehát ezek a szakmák jelenleg nem életképesek, annak ellenére, hogy mind az eszköz, mind a személyi feltételei biztosítottak. A tendencia az, hogy kizárólag szakmai képzésben nem akarnak részt venni a továbbtanulni vágyó gyerekek, így a szakiskola nem élvez prioritást.

4.1.4. Érettségire épülő szakképzés:

- * gazdasági informatikus
- * gépgyártás-technológiai technikus
- * szociális, gyermek- és ifjúságvédelmi ügyintéző
- * autótechnikus
- * autószerelő
- * webmester

A szakképző évfolyamokon hat szakmában – egy-egy csoportban - folyik képzés. Három a székhelyen, három a telephelyen. A webmester-képzést a 2011/2012-es tanévben nem tudta az intézmény beindítani.

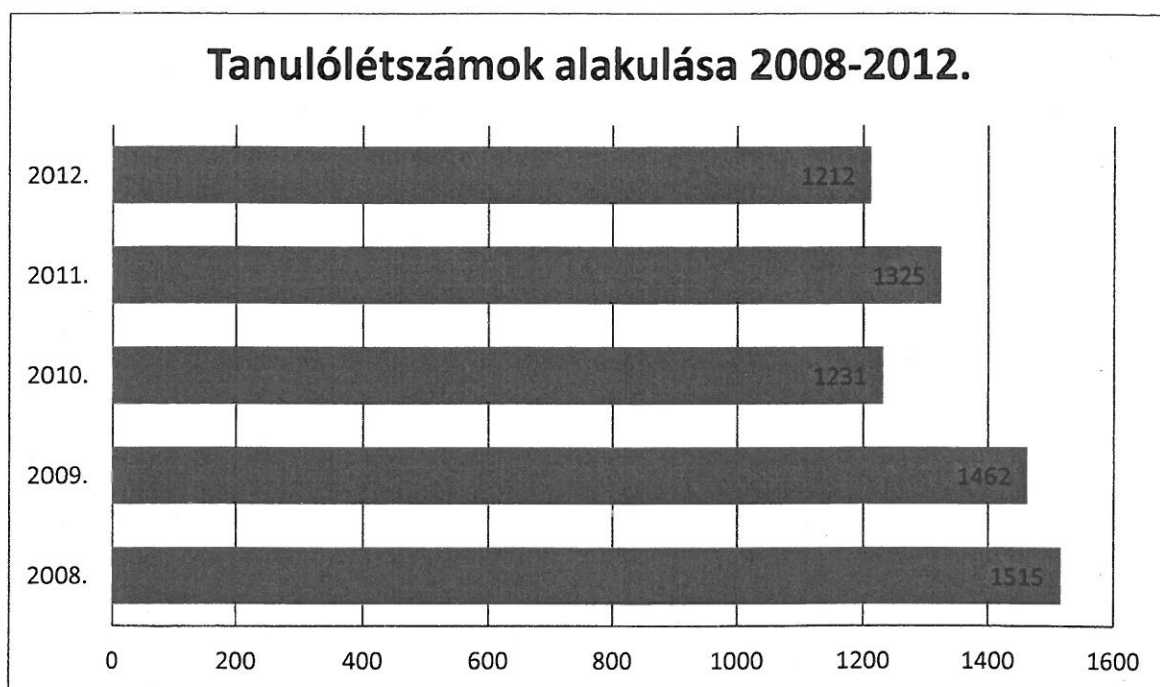
4.1.5. Szakiskolai szakképzés :

- * virágkötő
- * női szabó
- * hegesztő
- * szerkezetlakatos
- * gépi forgácsoló

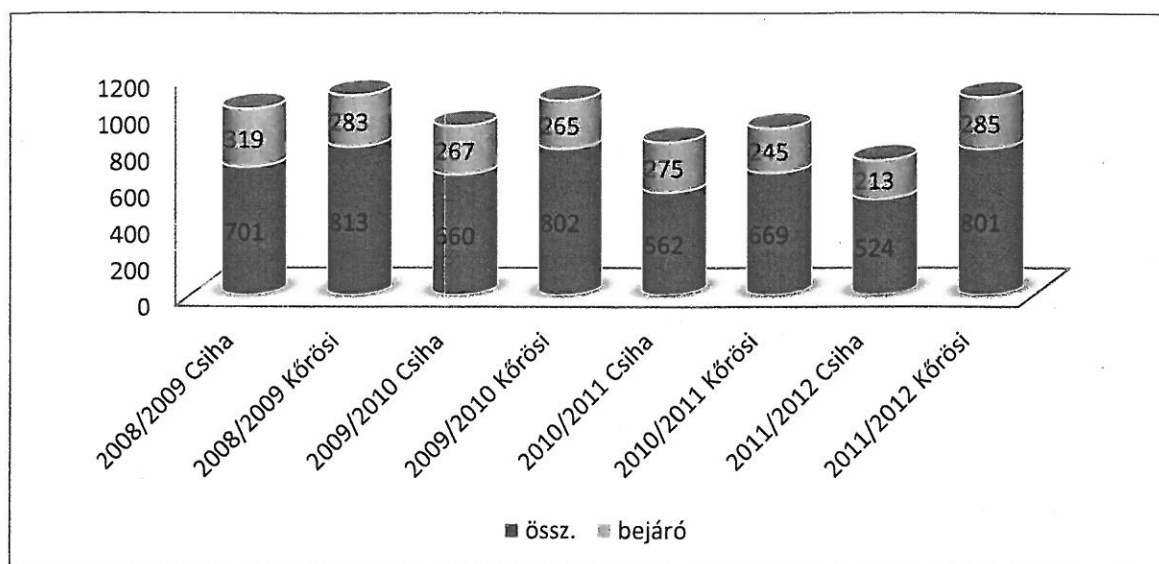
Szakiskolai szakmai képzés csak a tagintézményben folyik 9 szakmában, a szakiskolai képzés szakmacsoportjainak megfelelően, ám ebből csak kettő lányos, ráadásul a könnyűipari szakmacsoportba nem volt megfelelő létszámú jelentkező.

4.2 A TANULÓKÖZÖSSÉG

4.2.1 Tanulói létszám és összetétel

1.sz ábra Tanulólétszámok 2008-2012. között

2.sz. ábra A tanulói összlétszám és a bejáró tanulók száma telephelyenként.

A létszámadatokból jól látszik az elmúlt öt esztendőben a folyamatos csökkenés, ami nemcsak a helyi, hanem a más településről bejáró tanulók számánál is jelentős. A szakértői jelentés ezt prognosztizálta: „a gyermeklétszám folyamatos és a további években is jellemző csökkenése, amely a 2012-2013-as években lesz a mélyponton”,² ám hozzátette, hogy „az elmúlt évek beiskolázási mutatói igazolják, hogy a székhely intézmény tanulólétszáma stabil.[...] Ezzel szemben a telephelyen folyó képzésre a beiskolázási létszáma csökkenő tendenciát mutatott mindkét képzési formában.”

A 2012/2013-as tanévben várhatóan 113 tanulóval lesz kevesebb a rendszerben, ami egy átlagos 30 fős osztállyal számolva majdnem 4 osztályt jelent. A szakközépiskolában nem indul faipari és közlekedés szakmacsoportos osztály.

Ha figyelembe vesszük, hogy a szakiskolai képzésben sem sikerült jól a beiskolázás, még drámaibb a helyzet.

Az intézmény képzési profilja egyedülálló az iskola beiskolázási körzetében, ezért népszerű volt. Ebben a tanévben az iskola iránti érdeklődés jelentősen lecsökkent. Ezt a tendenciát, már az előző tanévekben is meg lehetett figyelni. Az iskolavezetés részéről nem kaptunk olyan információt, hogy ezt a jelenséget elemezték volna-e és milyen következtetésre jutottak.

² Hajdúnánás Városi Önkormányzat közoktatási intézményrendszerére vonatkozó költséghatékonysági szakértői jelentés 2011.

4.2.2 Tanulói mutatók:

4.2.2.1. Továbbtanulási mutatók:

	Tanév	TOVÁBBTANULÁS			
		Érettségizett	Továbbtanulásra jelentkezett	Felvett	Jelentkezett/felvett
1	2008/2009	120 fő	91 fő	79 fő	85,5%
2	2009/2010	168 fő	115 fő	74 fő	64,3%
3	2010/2011	134 fő	97 fő	71 fő	73,1%
4	2011/2012	-	-	-	-

3.sz. ábra Továbbtanulási mutatók

A középiskola végzős diákjainak kb.70 % - a valamelyik felsőoktatási intézményben folytatja tanulmányait. Ezt az eredményt csak úgy tudjuk elérni, hogy a tanulók jó képességűek, és nemcsak pedagógiailag, hanem szakmailag is jó munkát végez a tantestület. A 11. és 12. évfolyamokon a tanulók emelt szintű érettségi felkészítőkön vehetnek részt matematika, magyar nyelv és irodalom, történelem, biológia, kémia, fizika és informatika tantárgyakból.

A felsőfokú szakképzésbe és a szakképzésbe azok a tanulók jelentkeznek, akik nem akarják, vagy nem tudják tanulmányaikat felsőoktatási intézményben folytatni.

4.2.2.2. Lemorzsolódási mutatók és a hátrányos helyzetű tanulók mutatói

	speciális szakiskolai képzés			szakiskolai képzés			szakközépiskolai képzés			gimnáziumi képzés		
	össz.	HH	HHH	össz.	HH	HHH	össz.	HH	HHH	össz.	HH	HHH
tanulólétszám 2011. okt.1.	10	9	9	398	225	116	565	195	48	351	59	6
A 2010/11-es iskolaévben lemorzsolódtak	4	4	4	64	30	22	39	13	3	3	1	0
lemorzsolódók aránya az adott képzési formában tanulókhöz viszonyítva	40%			16%			6,9%			0,8%		

4.sz. ábra Lemorzsolódási mutatók 2010/2011-es tanévben

Általában azok a tanulók hagyták el az iskolát, akik nem tudtak megfelelni a tanulmányi követelményeknek, gyakran megbuktak, osztályt ismételték. Néhány tanuló családi és egyéb okok miatt váltott iskolát.

A létszámhoz képest a speciális szakiskolásoknál a legmagasabb a lemorzsolódási arányszám, ám az ő képzésük már nem tartozik az intézmény feladatai közé.

A szakiskolában dolgozó pedagógusok munkáját sokszorosán megnehezíti, hogy a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma itt a legmagasabb, tehát az oly sokszor emlegetett családi háttér, szociokulturális közeg pozitív támasza legtöbbször hiányzik. Az intézmény 2011 őszén pályázott az Integrációs Pedagógiai Rendszer (IPR) alkalmazását segítő céltámogatásra.

Az évfolyamismétlők száma a Bocskai utcai telephelyen 18 fő – ebből 5 fő HH, de HHH nincs, míg a Baross utcai telephelyen 40 fő – ebből 24 fő HH, 16 HHH.

A szakközépiskolai osztályokban néhány százalékos eltérés van az osztályok között, a gimnáziumi osztályban az arányszám elenyésző.

4.2.2.3. Kompetenciamérés eredményei:

A magyar közoktatás minőségének biztosítását szolgálja a 2001 óta évenként megrendezett Országos Kompetenciamérés - a PISA - vizsgálatok mintájára -, amely a tanulók gyakorlati tudását, képességeit igyekszik felmérni, képet adva ezzel az adott iskoláról. Először az 5. és a 9., 2003-ban a 6. és a 10., majd 2006 óta minden év májusában a 4., 6., 8., és 10. évfolyamon rendezik meg a matematikai és szövegértési képességeket vizsgáló országos, valamennyi iskola valamennyi érintett tanulója kiterjedő mérést.

A Kőrösi Csoma Sándor Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium kompetenciamérések átlageredményei 2008-2011³:

mérési terület	évfolyam	képzési forma	2011. átlageredmény		2010.	2009.	2008.
			telephelyen	országosan			
matematika	8.	8. évf. gimn.	1679	 1601	-	 1693	 1664
	10.	8. évf. gimn.	1780	 1635	 1701	 1767	 1766
	10.	8. évf. gimn.	1725	 1635	 1744	 1795	 1793
	10.	szakközép	1643	 1635	 1585	 1595	 1632
szövegértés	8.	8. évf. gimn.	1632	 1577	-	 1733	 1679
	10.	8. évf. gimn.	1767	 1617	 1697	 1735	 1694
	10.	8. évf. gimn.	1745	 1617	 1771	1801	 1779
	10.	szakközép	1601	 1617	 1601	 1598	 1596

³ <http://www.kir.hu/okmfit/>

: A 2011. évi eredmény az adott év eredményénél szignifikánsan magasabb

: A telephely 2011. évi eredménye nem különbözik szignifikánsan az adott év eredményétől.

: A 2011. évi eredmény az adott év eredményénél szignifikánsan gyengébb

A gimnáziumi tanulók 13%-a matematikából, 7,1%-a szövegértésből az alapszint alatt teljesített (az országos átlag 39%, ill. 28,5%).

A szakközépiskolai tanulók 34,9%-a matematikából, 19,1%-a szövegértésből az alapszint alatt teljesített (az országos átlag 37,5%, ill. 25,4%).

A Csiha Győző Tagintézmény kompetenciamérések átlageredményei 2008-2011⁴..:

mérési terület	évfolyam	képzési forma	2011. átlageredmény		2010.	2009.	2008.
			telephelyen	országosan			
matematika	10.	szakközép	1600	1635	1555	1561	1574
	10.	szakiskola	1396	1635	1394	1406	1456
szövegértés	10.	szakközép	1483	1617	1531	1556	1508
	10.	szakiskola	1294	1617	1294	1361	1369

A szakiskolai tanulók 88,1 %-a matematikából, 89,5%-a szövegértésből az alapszint alatt teljesített (az országos átlag 37,5 %, ill. 25,4%).

Ennek az óriási lemaradásnak az okait meg kell keresni, s annak a lehetőségét is, hogyan lehet ezen javítani.

⁴ <http://www.kir.hu/okmfit/>

4.2.2.4. Versenyeredmények:

Az iskola megkülönböztetett figyelemmel fordul a különösen tehetséges tanulók felé, s a tanárok igyekeznek őket a tanulmányi versenyekre felkészíteni, sok munkát és energiát fektetnek a versenyzők felkészítésébe.

A szaktanári munka során figyelik a tantárgyi tehetség jeleit. Kiválasztják azokat a tehetséges tanulókat, akikkel szeretnének foglalkozni annak érdekében, hogy a tanuló sikerrel tudjon indulni közismereti – nyelvi - szakmai tárgyakból tanulmányi versenyeken.

Az iskolánk tanulói rendszeresen részt vesznek országos, területi, megyei és városi versenyeken. Zárójelben a 2011/12-es tanév országos helyezéseit tüntettem fel.

- * OKTV (matematika, történelem, angol, német, biológia, kémia, földrajz, informatika, fizika, magyar irodalom) (27. hely)
- * Szakmai versenyek - OSZTV (4., 6., 8., 9. hely)
- * SZÉTV (21. hely)
- * CNC programozó és gépkezelő verseny (9., 13., 21. hely)
- * AutoCAD Inventor Verseny (5., 11., 13. hely)
- * Nyolc évfolyamos gimnáziumok területi versenye
- * „Édes anyanyelvünk” Nyelvhasználati Verseny
- * „Szép Magyar Beszéd”
- * Implom József Helyesírási Verseny
- * Simonyi Zsigmond Helyesírási Verseny
- * Vers- és prózamondó verseny
- * Történelmi Vetélkedő
- * Savaria Országos Történelem Verseny
- * Angol és német nyelvi versenyek
- * Megyei matematika verseny
- * Zrínyi Ilona Matematika verseny
- * Varga Tamás Matematikaverseny
- * Mikola Sándor Országos Tehetségkutató Fizika Verseny
- * Dr. Árokszállás Zoltán biológia-környezetvédelmi Verseny (24-26. hely)
- * Irinyi János Országos Kémiaaverseny
- * Curie Kémia Emlékverseny (1. hely)
- * Hevesy György Országos Kémiaaverseny

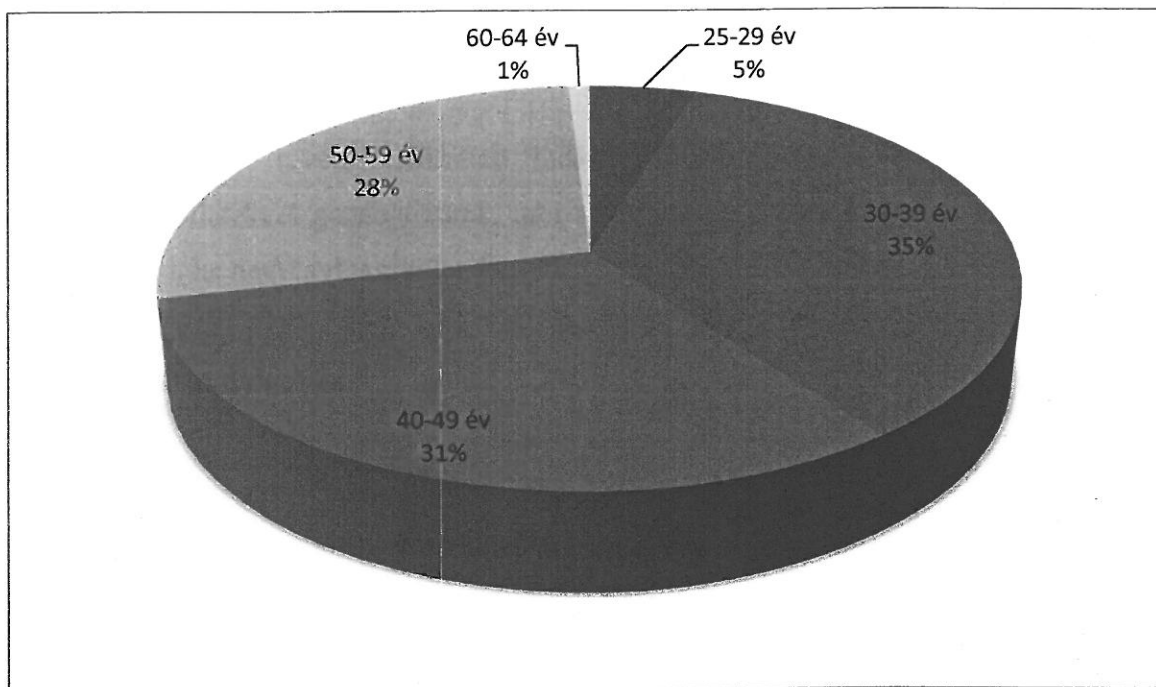
- * Elsősegélynyújtó és csecsemőgondozási verseny
- * Topográfiai verseny
- * Programozói verseny
- * Közlekedéssmereti verseny
- * Sportversenyek (1. , 3. hely)
- * Rajzpályázatok (1., 7. hely)
- * Fotópályázat
- * Levelezős verseny - magyarból, történelemből

4.3. AZ INTÉZMÉNY DOLGOZÓI

4.3.1 A nevelőtestület - személyi feltételek:

Az intézményben dolgozó pedagógusok létszáma 105 fő - 49,5% nő -, akik teljes munkaidőben dolgoznak.

A 105 pedagógusból 6 fő vezető, 76 fő pedagógus, 18 oktató, 3 fő kollégiumi nevelő, 2 fő könyvtáros tanár. Tartósan távol lévő 3 fő. Nyolc óraadó segíti a nevelési-oktatási munkát.

A tantestület életkori megoszlása egyenletes - közel azonos a 30-as, 40-es, 50-es korosztály létszáma. Az elkövetkező években 3-4 fő nyugdíjba vonulására lehet számítani.

A nevelőtestület stabil, az elmúlt évekre nem jellemző a fluktuáció. A szakos ellátottság optimális - a Baross utcai telephelyen hiány van építőipari szakelméleti tanárból-, a

végzettségek - a Kormányhivatal ez évi felülvizsgálatának révén - a törvényi előírásoknak megfelelnek.

4.3.2. Továbbképzések:

Az intézmény jogszabályi kötelezettségeinek eleget téve rendelkezik 5 évre szóló továbbképzési programmal, és annak végrehajtására egy tanítási évre szóló beiskolázási tervvel.

Egyetemi szakirányú továbbképzésben 6 fő, egyetemi képzésben 2 fő vett részt az elmúlt évben.

A továbbképzési mutatóink nagyon jók, hiszen az elmúlt év során az iskolánk egy TISZK - es projektben (TÁMOP-2.2.3-09/1-2009-0021) vehetett részt a térség négy intézményével, melyben a legnagyobb egységet a pedagógus-továbbképzések alkották, számszerűen: 118 tanfolyam, 65 000 órában. Ezek között módszertani, informatikai, multimédiás, életvezetési, drogprevenációs továbbképzések is voltak. Emellett tanácsadásra (szakmai teameknek, foglalkoztatáshoz, közösségi funkciós segítséghez), valamint módszertani továbbképzési anyagok kidolgozására, megjelenésére is lehetőség nyílt. Ezekből a mi iskolánk pedagógusait (101 fő) 29 040 óra, átlagosan háromszáz összóraszámú továbbképzés érintette.

A továbbképzések révén felfrissített tudással, újabb módszerekkel, szakmai, nevelési, módszertani ötletekkel gazdagodtunk, ami az iskola egészének is hasznos, de hatékonyabb lehetett volna, ha nem lavinaszerűen kapjuk.

4.3.4. Technikai dolgozók

A nem pedagógus munkakörben foglalkoztatott dolgozókkal való együttműködés elengedhetetlen feltétel, hiszen mindennapi munkájukkal az intézményt segítik. Az iskolában

- * iskolatitkár (2-2 fő)
- * gazdasági ügyintéző (2 fő)
- * portás (2 fő)
- * takarító (12 fő -1 fő szerződéses)
- * rendszergazda (2 fő)
- * raktáros, gépkocsivezető (2 fő) biztosítja a hétköznapi zökkenőmentességét.

A karbantartási munkákat végző dolgozók irányítását az átszervezés után a központi Gazdasági Ellátó Intézmény végzi.

4.3.3. A nevelő-oktató munka

A pedagógus **alapvető feladata** a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása, amelyet minél hatékonyabbá kell tenni. A kollégák többsége odaadással, lelkiismeretesen végzi munkáját, azonban vannak, akik csak a kötelező minimumot teljesítik, ezáltal aránytalan a munkaelosztás.

Egyre több a **felelősség** és a **munka** a tanulók egyéni fejlődésével, fejlesztésével kapcsolatban, miközben ennek keretei némely esetben túlszabályozottak.

A hagyományos pedagógusszerep mellett szükség van arra, hogy alkalmazza a kooperatív módszert, projekteket készítsen, készíttessen, differenciáltan foglalkozzon a tanulókkal. Mindez rengeteg pluszmunkát jelent.

A köznevelési törvény prioritásként kezeli a **nevelést**. Ezen a területen vagyunk a legkevésbé egységesek és következetesek. Nagy a szakadék a folyamat szereplői között.

4.3.3.1 Tanórán kívüli rendszeres foglalkozások

Az iskola – a tanórai foglalkozások mellett – a tanulók érdeklődése, igényei, szükségletei szerint – tanórán kívüli foglalkozásokat szervez.

Az intézményben az *alábbi tanórán kívüli szervezett foglalkozási* formák léteznek:

- * napközis foglalkozások,
- * szakkörök (pl.: tűzzománc)
- * énekkar,
- * diáksportkör,
- * tanulmányi, szakmai és sportversenyek,
- * korrepetálás,
- * kulturális rendezvények (pl.: Tied a színpad) .

4.3.3.2. Esélyegyenlőség

A közoktatásban is megjelenik az esélyegyenlőség, az egyenlő bánásmód követelménye. Az iskola életében fontos feladat az esélyek kiegyenlítődése, a hátrányok csökkentése, a társadalmi egyenlőtlenségek hatásainak enyhítése.

Az iskola az alábbi intézkedéseket teszi az **esélyegyenlőség javítása** érdekében:

- * biztosítja a diszkrimináció-, a szegregációmentességet,
- * a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatását
- * ingyenes étkezés, ingyenes tankönyvellátás
- * gyermekvédelmi felelős, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat és gyámhatóság szoros együttműködése
- * 2011 őszétől IPR Program
- * Útravaló Ösztöndíj Programok:
 - Út az érettségihez
 - Út a szakmához
- * a székhelyintézmény akadálymentesített

4.3.3.3. Mérés-értékelés

A nevelő-oktató munka szerves részét képezik a mérések, értékelések, ellenőrzések. Ezen folyamatok révén keletkezett adatoknak, tényeknek, megállapításoknak kell(ene) képeznie az alapját a visszacsatolásnak, a fejlesztésnek.

A mérési-értékelési rendszer elemei megtalálhatók a Pedagógiai Programban, valamint az Intézményi Minőségirányítási Programban a tanulókra, a pedagógusokra, az intézményre vonatkoztatva.

V. KAPCSOLATRENDSZER

Belső kapcsolatok:

- * a pedagógusokkal: értekezletek, vezetői tájékoztatók, fórumok, munkaközösségi gyűlések
- * a szülőkkel: évente kétszer szülői értekezlet, fogadóóra, írásbeli tájékoztatás, alapítványi bál
- * a szülői munkaközösséggel: gyűlések, pedagógusnap
- * az alapítványokkal
- * a diákönkormányzattal
- * a Közalkalmazotti Tanáccsal
- * az Igazgatótanáccsal

Külső kapcsolatok:

- * fenntartóval
- * városi intézményekkel
- * szakmai irányító szervekkel
- * külföldi oktatási intézményekkel
- * civil szervezetekkel

VI. Gazdálkodás

Az átszervezéseket követően az intézmény gazdálkodási feladatának ellátását javarészt a Hajdúnánási Gazdasági Ellátó Intézmény látja el, ennek következtében az iskolában 2 fő dolgozik a gazdasági irodában.

Az iskolai költségvetésre jelentős hatást gyakorol az önkormányzatok költségvetési helyzete. Ez településenként jelentősen eltér. Bizonyított tény, hogy az iskolák gazdálkodására kihat a demográfiai változások hatása; azaz, minél nagyobb arányú egy - egy településen az iskoláskorú diákok számának csökkenése, annál alacsonyabb az egy tanárra eső diákok száma, illetve magasabbak az iskolák fajlagos kiadásai. A közoktatás hatékonysági problémáinak egyik legjelentősebb forrása a demográfiai változásokhoz való alkalmazkodóképesség.

Oktatáspolitikai és társadalmi elvárásoknak egyaránt megfelel az intézmény, mert olyan szakmacsoportokban történik a képzés, amelyre volt tanulói ill. szülői igény. A negatív változás rontotta a költséghatékonyságot.

Az iskolai költségvetés sarokszámai ezer Ft-ban

Dologi						
	Év	Energia	Karbantartás	Fejlesztés	Egyéb	Összesen
1	2008	20.626	1.785	16.312	54.854	93.577
2	2009	29.916	1.790	7.913	54.148	93.767
3	2010	38.638	1.767	2.230	56.016	98.651
4	2011	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

	Év	Fenntartói támogatás	Egyéb bevétel		Összesen
			Intézményi bevételek	Átvett pénzeszközök	
1	2008	428.359	19.756	24.067	472.182
2	2009	541.897	17.423	9.136	568.456
3	2010	524.422	15.348	19.844	559.614
4	2011	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Bér						
	Év	Alapbér	Túlóra, Helyettesítés	Járulék	Egyéb	Összesen
1	2008	210.127	12.039	88.326	60.164	370.656
2	2009	261.694	20.942	108.221	82.454	473.311
3	2010	263.374	22.251	93.010	77.665	456.600
4	2011	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

A dologi kiadások jelentős részét az **energia-költségek** teszik ki, amelyek folyamatosan emelkednek - 2008 és 2010 között majdnem a duplájára - költségtöbbletet okozva.

A költségnemek összetételét tekintve megállapítható, hogy a béren és járulékain túl a szakmai költségek szinte a működőképesség határáig redukálódtak. A **normatív finanszírozás kondíciói nem lesznek kedvezőbbek** a jövőben sem – és a gyereklétszám fogyatkozik. A normatív támogatás döntően a bérek és járulékai finanszírozásának fedezetet, ill. a normatív módon finanszírozandó alapfeladatokat fedezi.

Az intézmény **bevételi forrásai is csökkenő tendenciát mutatnak**, hiszen a legtöbb bevételt a helyiségek bérbeadása jelentette. Ezek kereslete csökkent, és a biztos bevételt jelentő Somorjai László Városi Sportcsarnok hasznosítása 2012. jan.1-jétől a Polgármesteri Hivatal feladatai közé tartozik.

A középiskola a szakképzési támogatások révén tudott szakmai kiadásokra, eszközbeszerzésekre pénzüsszeget fordítani, ám a fejlesztési támogatások közvetlen átvételére csak 2008 júliusáig volt lehetőség, ezt követően a TISZK - en keresztül van erre lehetőség.

VII. A MŰKÖDÉSI TÁRGYI FELTÉTELEI

A gimnáziumi, szakközépiskola **oktatás három épületben** (székhely, a telephely „A” és „B” épülete), a **szakmai** alapozó **képzés**, illetve a szakképzés **négy helyszínen** (székhely, a telephely „B” épületében, a Béke Mezőgazdasági Termelőszövetkezetnél) folyik. A nem helyi tanulók számára **kollégiumot** biztosítunk.

A pályázati forrásoknak köszönhetően jól felszerelt **szaktantermeink** – informatika, kémia, közgazdaságtan (taniroda), nyelvi labor - vannak, ahol multimédiás, infokommunikációs eszközök állnak rendelkezésre. Emellett **iskolai könyvtár** is működik.

A meglévő **tanműhelyek** mellett a 2011-2012-es tanévben a Városi Önkormányzat tulajdonában lévő Arany János utca 10. szám alatti telephelyen egy Központi Tanműhely-telephely kiépítésére került sor, amelyben fémipari-, építőipari elméleti és gyakorlati képzőhelyek kialakítása történt. A könnyűipari tanműhelynek a Kézmű Kft. Mártírok úti üzemcsarnoka ad helyet 2011 szeptemberétől.

A TISZK révén tudtunk korszerűsíteni szinten minden szakmacsoportban több kisebb és nagyobb értékű eszközzel, melyek közvetlenül a szakképzés fejlesztését segítik elő pl.:

- * digitális útjelzős egyetemes esztergagépek
- * tábla- és karoslemez-olló
- * hidegburkolat-vágó gép
- * védőgázas fogyóelektródás hegesztőgép
- * tanulói és tanári szerszámos szekrény tartozékokkal
- * merülő körfűrész
- * habarcskeverő
- * vakológép

Mindkét telephelyen van **tornaterem**, és a tanulók használhatják a Somorjai László Városi Sportcsarnokot is.

A Soós-ház jelenleg szolgálati lakásként, raktárként funkcionál, a gyakorlókertje kihasználatlan.

Az épületek infrastruktúrájában, komfortjában, egyenlőtlenségek alakultak ki az elmúlt években. A Kőrösi gimnáziumi épületének 2006-os felújításán kívül nem történt lényeges változás a tisztasági festéseken, a krízishelyzetek orvoslásán, a lapos tető szigetelésén kívül.

VIII. VEZETŐI PROGRAM

A közoktatási rendszert érintő változások kimenetelére nincsen befolyásunk: nem tudjuk, mit hoz a következő esztendő, mit eredményez a fenntartóváltás, valóban kettéválík-e a gimnáziumi és a szakképzés, ez helyi szinten hogyan érint minket stb.

Azt viszont tudom, ahhoz, hogy helyt tudjunk állni változtatni kell. Az intézmény képzési egységeit meg kell tanítani az önállóságra, *talpra kell állítani*, hogy mindegyik, hozva a maga professzionizmusát, teljesítményét, minőségi oktatását az egésznek az eredményessége, hatékonysága javuljon, hogy újra méltó legyen „nagy híréhez”. A tartósság titka ez.

A GIMNÁZIUM

Hajdúnánás város önkormányzatának 2011. évi döntése értelmében -, A gimnáziumi oktatás színvonalának emelése céljából **az intézmény felvételi eljárás rendjében a gimnáziumba jelentkező tanulók felvételi követelményei között a tanulmányi eredményekre vonatkozóan eredményességi határ kerüljön meghatározásra.**”- a gimnáziumba felvehető tanulók eredménye nem lehet 4, 00 alatt.⁵

Ezzel a határozattal a meglévő két gimnáziumi képzésbe nem férnek be a jó képességű, szorgalmas nyolcadikosok - az emelt szintű idegen nyelvi osztályba, azért mert nem jeles - kitűnő tanulók, a hatosztályosba életkoruknál fogva - így ők más településeken folytatják tanulmányaikat, ahogyan ezt az idei év bizonyította.

Ennek tükrében létjogosultsága van egy **általános tantervű gimnáziumi osztálynak** a 2013/14-es tanévtől.

Fel kell készülni arra is, ha a hatosztályos gimnáziumok számára a jogszabályokban előírt minőségi követelményeket nem tudjuk maradéktalanul teljesíteni a 2016/17 –es tanév végéig, szükség lesz **újabb gimnáziumi tagozatra.**

Úgy vélem, megfontolandó lenne egy **humán-természettudományos** emelt szintű képzés elindítása. Kezdetben csak csoport szinten - 11-12. évfolyamon - hiszen a hatosztályos gimnázium emelt matematika-biológia képzést nyújt, de vannak olyan kisközségek, akik sokkal inkább humán (magyar-történelem) beállítottságúak. Ha a bejövő diákoknak,

⁵ Hajdúnánás Város Önkormányzat 1553-22/2011. .számú határozata

szüleiknek igényük van erre, akkor emelt szintű magyar - történelem képzést is indíthatunk. S a 2014/15-ös évben 9. évfolyamtól elindulhat a humán-természettudományos osztály.

A természettudományos tantárgyak egyre nagyobb jelentőséget kapnak. Egyrészt a felvételi összpontszám egyik hányadát a tanulmányi pontszám adja, melynek kötelező eleme egy természettudományos tárgy. Másrészt a felsőoktatásban, míg az államilag támogatott helyek száma több területen csökkent (a gazdaságtudományban 4900-ról 250 főre, a jogi és igazgatási képzési területen 800-ról 100-ra), addig növekedés figyelhető meg a természettudományi, a műszaki, az informatikai, illetve az orvos- és egészségtudományi területeken.

Bízom abban, hogy a fenntartóval közösen benyújtott Öveges-pályázat sikerrel zárul, s ennek révén - a térség legmodernebb eszközökkel felszerelt laboratóriumának kialakításával, a gyakorlati oktatás személyi, technikai és szakmai hátterének fejlesztésével - verhetetlenek leszünk. Ahogyan a korábbi években úgy, továbbra is sikerrel szerepelnek a tanulóink az Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyeken (OKTV) biológiából, kémiából.

Fontosnak tartom, hogy második, netalán harmadik **idegen nyelvként** - a hatosztályos képzés továbbélésének egyik feltétele ez is - bevezessük az orosz nyelvet. (Erre kísérleti jelleggel volt példa. A nyelvi előkészítő osztály tanulói vettek részt orosz nyelvórákon, s sikerüket bizonyítja, hogy csoportjukhoz csatlakoztak más évfolyam tanulói is. Szerintem ez most sem lenne másként.)

A SZAKKÖZÉPISKOLA – A SZAKISKOLA

Az új köznevelési törvény és a szakképzési törvény a **szakközépiskola** elsődleges funkciójának a szakirányú képzés és továbbtanulás biztosítását tekinti. A törvény egyik új eleme, hogy a 9-12. évfolyamot végzőknek közismereti és szakmai érettségi vizsgára ad lehetőséget, amit plusz egy szakképzési évfolyammal komplex szakmai vizsgává tehet a tanuló.

A közismereti érettséggel rendelkezők részére megnyitja az utat a kétéves szakképesítési évfolyamra, további max. két szakképzési évfolyamon - ráépülésként- lehetőséget ad szakképesítés megszerzésére.

A **szakiskolai** képzés alapvetően a 9. évfolyamtól kezdődő három szakképzési évfolyam megszervezését és teljesítését jelenti, amelybe az általános iskola nyolcadik évfolyamának vagy a Köznevelési Hídprogram elvégzésével lehet belépni.

A szakközépiskolában jelenleg 5 szakmacsoportban kínálunk képzést. A 2012/13-as tanévben két szakközépiskolai osztály indul: egy közgazdaság, informatika, vendéglátás-idegenforgalom (ez az összetétel önmagában sem szerencsés) és egy gépészet-szociális szolgáltatások szakmacsoportos.

A helyzetelemzésben már leírtam, hogy a 2012/13-as tanévben három szakiskolai osztály - hat szakmában – indul.

Új képzésként - az Észak-alföldi Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság (RFKB) és a szakértői javaslatot figyelembe véve - el kell indítani a **szociális gondozó és ápoló** szakot. Nyolcadik osztály után hároméves szakiskolai és/vagy szakképesítésként. Az RFKB szakiskolai ösztöndíjjal is támogatja a képzést.

Régóta megoldatlan a Soós-ház problémája. Az intézmény az örökségét nem tudja eladni, ám a hasznosítása máig várat magára. A virágkötő szakma mellett **kertész** vagy **dísznövénykertész** szak indítása révén a gyakorlati hely biztosított lenne a Soós-ház kertjével, s a település iskoláinak olcsó és helyi megoldást kínálna rendezvényeik díszítésére, virágszükségletére.

A lányos szakmák bővítése elengedhetetlen. Meg kell vizsgálni a **mezőgazdasági gazdaasszony, falusi vendéglátó** szak beindítását. Az iskola beiskolázási körzetében működő gazdasági társaságoknál és vállalkozóknál a gyakorlati képzés megoldható, ahogyan a szakelméleti oktatás is.

A városban közel 200 éves múltja van a szalmafonásnak, s ezt a hagyományt kívánják egy képzéssel egybekötött program keretében feléleszteni. Az intézmény segítségére lehet a városnak, hiszen **népi kézműves** szakmát – s ezek szakirányait pl. a gyékény-, csuhéj- és szalmafonó vagy hímző - lehetne felajánlani a lányoknak vagy a felnőttoktatásban részt vevőknek.

A térségben **hiányszakma a hegesztő, a gépi forgácsoló, a szerkezetlakatos**. Most csak azokat soroltam, melyeknek a tárgyi és személyi feltételei is adottak. A TISZK révén bővült a

gépállományunk, a korszerűsítés folyamatos. A gépi forgácsolók számára a CNC oktatást hatékonyabbá kell tenni akár plusz, akár fakultációs órákkal.

Azon túl, hogy meghirdetjük ezeket a szakokat, olyan perspektívát is kínálnunk kell a fiataloknak, amivel biztosan bennünket választanak.

Felülről jövő kezdeményezéssel lehet megteremteni az alapokat. Van nagyon sok tehetséges, dolgozni szerető, magát tovább képezni vágyó gyerek, akiknek fel kell ajánlani a lehetőséget, hogy államilag finanszírozott rendszerben plusz szakképesítést szerezzenek, így az élethosszig tartó tanulás nem csak szlogen marad.

A ráépülést a meglévő szakképesítéseket - gazdasági informatikus, gépgyártás-technológiai technikus, szociális, gyermek- és ifjúságvédelmi ügyintéző, autótechnikus, autószerelő, webmester - megtartva rotációs rendszerben lehet bevezetni:

✱ faipari szakmacsoport

► faipari technikus (54 54301) 2 év

✱ informatikai szakmacsoport

► CAD-CAM informatikus (54 481 01) 2 év

► infokommunikációs hálózatépítő és üzemeltető

(54 481 03) 2év

✱ gépész szakmacsoport

► a CNC gépkezelő (35 521 01) 1 év

✱ szociális szolgáltatások szakmacsoport

► a szociális szakgondozó (54 762 03) 2év

► rehabilitációs nevelő, segítő (54 762 01) 2 év

► gerontológiai gondozó (55 762 02) 1 év

A szociális szakmacsoportos képzés kivételével az Alapító Okirat lehetővé teszi ezeknek a szakképesítéseknek a bevezetését.

A jobb képességű tanulók számára az idegen nyelv, elsősorban a német nyelv tanulását biztosíthatjuk ezen a szinten is, hiszen tudjuk, hogy elsősorban német nyelvterületre mennek dolgozni, akik itthon nem tudnak elhelyezkedni.

A FELNŐTTKÉPZÉS

A csökkenő gyermeklétszám miatt be kell vonni a képzési rendszerbe a felnőtteket. A munkanélküliségi ráta magas a településen, folyamatosan képzésekre, átképzésekre van szükség. Ehhez hozzájárulhat újra a Kőrösi.

Az ún. **vasas szakmák** iránt nagy a kereslet, ezekhez a szakmákhoz adottak a feltételeink legyen az hegesztő vagy pl. szerkezetlakatos. Egy minősítő eljárás után a minősített hegesztő képzés is elindulhat, hiszen az előírt követelményeknek megfelelünk.

Még mindig nagy keletje van a **pénzügyi szervezeti mérlegképes könyvelő** (55 344 06) képzésnek, aminek szintén biztosítottak a feltételei.

Az eredményesség és a hatékonyság összefüggő fogalmak. Akkor lesz az intézmény hatékony, ha a meglévő erőforrásokból a legtöbbet hozzuk ki. Ez vonatkozik a képzési rendszerre, a tanulóközösségre, a nevelőtestületre, a szülői közösségre, az iskolavezetésre, az infrastruktúrára.

A **képzési rendszer** hatékonyságára a jövő ad választ, hiszen leghamarabb 2013 őszén, a beiskolázási időszakban léphetek a szülők és tanulók elé az új rendszer egyes elemeit részletesen bemutatni. Ezt egy nagyon komoly előkészítési szakasznak kell megelőznie, felmérve a szülői-tanulói igényeket, megnyerve a kollégákat, alkalmazkodva a fenntartóhoz.

A TANULÓKÖZÖSSÉG

A **tanulóközösség** sokszínű, még az adott képzési helyen belül is. Vannak kiemelkedő, tehetséges, jó képességű, átlagos, átlagon aluli gyerekek, de a rendszer összetettsége ezt is feltételezi. A sokféleség ellenére vagy még inkább ezek mellett szükség van **mindenkire vonatkozó, általános érvényű elvárásokra, szabályokra**, lehetőségek megteremtésére és kihasználására.

Értem ezalatt elsősorban a kötelezettségek betartását:

- * rendszeres iskolába járást
- * folyamatos, képességeknek megfelelő tanulmányi munkát
- * fegyelmezett magatartást

- * az iskola, a kollégium pedagógusai, alkalmazottai, tanulótársain emberi méltóságának és jogainak tiszteletben tartását
- * tiszteletteljes viselkedést.

Az iskolának természetesen figyelembe kell vennie a gyermek, tanuló egyéni képességét, tehetségét, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét és fejlettségét, sajátos nevelési igényét. Segítenie kell a gyermek, tanuló képességének, tehetségének kibontakozását, illetve bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő gyermek, tanuló felzárkózását tanulótársaihoz.

A TANULÓI MUTATÓK

Az eredményesség azt követeli meg, hogy a kitűzött célok megvalósuljanak. Az intézményi eredményesség esetén az iskola tanulói összetételét is figyelembe kell venni, ha az ún. hozzáadott értéket vizsgáljuk, ám az eredményesség nagymértékben függ az iskola adottságaitól.

Kulcs- és létkérdés a **beiskolázási eredmények javítása**. A **képzési rendszer folyamatos megújításával, minőségi oktatással** ezt kell elérni. Ez irányú javaslataimat már megfogalmaztam, azzal a kritériummal, hogy folyamatosan figyelemmel kell követni a közoktatásban zajló változásokat, s ha lehet elébe menni.

Az éves **kompetenciamérések** eredményeit a helyzetelemzésben láttuk. Ezeknek az adatoknak az értékelése nem történt meg sem nevelőtestületi, sem munkaközösségi értekezleteken. Így az ebből következő feladatok egyik helyen sem körvonalazódtak. Többszörös országos átlag alatti lemaradás figyelhető meg a telephely tanulóinak eredményeiben, ami összefügg a lemorzsolódási és a hiányzási mutatókkal. Az itt jelentkező probléma óriási. Elsősorban rendszeres iskolába járásra, felzárkóztatásra, órarendbe épített foglalkozásokra van szükség.

Ez az ÚMFT TÁMOP 3.1.1. pályázat keretén belül **kompetenciafejlesztő** oktatási programcsomag áll rendelkezésre, segédanyagokkal, óratervekkel együtt. Letölthető:

http://www.sulinet.hu/tanar/kompetenciaterulet/1_szovegertes/index.html

http://www.sulinet.hu/tanar/kompetenciaterulet/2_matematika/index.html

A gimnáziumi tanulók eredményei jók, bár a fentebb említett törvényi kötelezettség a hatosztályos képzésnél előírja az országos átlagot 10%-kal meghaladó szintet.

A tehetséges gyerekekre kiemelt figyelmet fordítanak a kollégák, ám a **tehetséggondozás** nem jelentkezik minden területen, s az elért eredmények nem minden esetben kapnak kellő publicitást. Ennek egyik következménye a beiskolázási mutatók csökkenése.

Tehetséggondozáson értünk minden, a tehetséges gyermekek **szakszerű azonosítását és fejlesztését** célzó és eredményező iskolai, vagy iskolán kívüli tevékenységet. A képesség és a teljesítmény két különböző dolog: gyakori az alulteljesítő tehetséges tanuló, ugyanakkor a jó tanulmányi eredmény nem mindig rejt tehetséget.

A tehetség azonosításához a Mönks-Renzulli-féle modell ad kapaszkodót, ezt a kreativitás-vizsgálat, énkép-vizsgálat és a tanulási stratégiák vizsgálata teszi komplexé, ehhez pedig a tehetség- és képességfejlesztő kolléga nyújt segítséget.

A hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű tehetséges gyerekek **fejlesztő-felzárkóztató foglalkozásokkal** leküzdhetik szociokulturális helyzetükből adódó lemaradásaikat. Ehhez is van szakemberünk.

Az intézményben magasabb szintű **differenciációval, órarend- és csoportbontással**, valamint speciális pedagógiai technikákkal lehet eredményeket elérni.

A tehetséggondozás másik színtere az **emelt szintű érettségire** történő felkészítés. Itt is szaktanárok mérik fel az igényeket, és az igazgatóhelyetttel egyeztetve indíthatják a csoportokat. A szigorúbb felvételi eljárások következtében ösztönözni kell a tanulókat, hogy minél **több** vállalják ezt a fajta megmérettetést.

AZ INTÉZMÉNY DOLGOZÓI

A nevelőtestület

A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet

alkalmazni, s fel kell készíteni őket az élethosszig tartó tanulásra. A tudás nem cél, hanem eszköz.

A pedagógus viselkedését nem csupán a diákokkal, szülőkkel való viszonya határozza meg, hanem a *kollégákkal* is. A tantestület, a munkaközösség tagjaként tartozik valahová, része valaminek, viszonyul ezekhez.

Optimális esetben egy összetartó, segítőkész, együttműködő, egységes értékszemléletet közvetítő kollektíva alakul ki. A kollégák mernek kérni és kérdezni egymástól, tapasztalatokat adnak át, informálják a másikat, fontosnak tartják a kollegiális légkör megteremtését. Keresik a fejlődési, fejlesztési lehetőségeket. A vezető, a munkaközösség- vezetőik révén egyenletes terhelésnek vannak kitéve, mindenki tanít mindenféle kvalitású osztályokban. Egyetértenek a legalapvetőbb nevelési kérdésekben, kiállnak egymásért, s lehetőség szerint példát mutatnak.

A valóságban nem ilyen idillikus a helyzet. A kollégák többsége vagy önmagába zárt, vagy csak néhány kollégával tart kapcsolatot. Nem tesz föl szakmai kérdéseket, mert attól fél, hogy ezzel szaktanárként csökken a presztízse. Már nem nagyon vesz részt közös, iskolán kívüli eseményeken, rendezvényeken. Megpróbálja egyedül megoldani a gondokat. Nem panaszkodik, nem támaszt igényeket, nem konfrontálódik csak a legvégső esetben. Erőn felül is vállalja a továbbképzéseket, a pluszfeladatokat, mert félti az állását.

Úgy vélem, a nevelési-oktatási eredményesség megkérdőjeleződik egy ilyen közegben. A pozitív szellemiségű, egymást kölcsönösen tisztelő, egymás munkáját elismerő közösség- akik a negatívumokat nem kifelé kommunikálják, hanem igyekeznek ezeket belülről megoldani - hatékonysága is nagyobb, hiszen ezek a jellemzők kedvezően hatnak a nevelési-oktatási folyamatra.

Szükség van az **összefogásra**, az **összetartásra**. A 2008-as fúziót követően ez a mai napig nem történt meg. Tudomásul kell vennünk, hogy egységgént vagyunk működőképeseek minden tekintetben.

Az **egységes értékszemlélet**, a **fegyelem** és **következetesség** megteremtése elengedhetetlen. Ennek eszközei: a folyamatos konzultáció, az ellenőrzés, amely mérést és értékelést is jelent. Így a vezetőnek, a helyetteseknek, a munkaközösség vezetőinek kötelességük az **óralátogatás** – melyekre nem csak a pedagógus teljesítményértékelését megelőzően kell időt szentelni.

A kollégák egymás óráinak látogatására – tapasztalatszerzés céljából, újítási szándékból...- nem alakult ki szokásrend, pedig erősítené az adott munkaközösség tagjai közötti kapcsolatot.

A munkaközösség-vezetők, az osztályfőnökök mellett nagyobb szerepet kell játszaniuk a területfelelősöknek, egyrészt az **információáramlásban**, a **gyors, közvetlen segítségnyújtásban**, másrészt az intézményi munka hatékonyságának növelésében.

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről új feladatok elé állítja az intézmény minden pedagógus munkakörben foglalkoztatott dolgozóját pl.:

- * az intézménynek kötelezően választania kell egy, az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettantervet, melyet a helyi tantervben nevesíteni kell, illetve jelölni a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások időkeretének 10%-os szabadon felhasználható tananyagát.
- * a pedagógusok munkaidejére, munkaidőben ellátandó feladatok beosztása vonatkozó szabályozás
- * a pedagógus-életpályamodell, ami az új előmeneteli és illetményrendszerrel együtt lép hatályba 2013. szeptember 1-jével
- * a munkaközösségek tagjainak minimális - 5 fő-, és az intézményben működő munkaközösségek maximális létszámának - 10 - szabályozása.

A nevelő-oktató munka minősége, a nevelőtestület és a dolgozók megélhetésének és pályán maradásának biztosítása prioritást élvez, de ez nem egy személyben a vezetőn múlik. A cél tehát közös.

A SZÜLŐI KÖZÖSSÉG

A pedagógus nem lehet egyedüli tényező a gyerekek nevelésében. Nagyon fontos, hogy megfelelő szülői háttér mellett végezhesük a munkánkat. A **tanár-szülő kapcsolat** egyenrangú felnőttek kapcsolata.

A szülők nevelését folytatják, illetve kiegészítik a pedagógusok. A közös nevelésnek a tanuló érdekeit, fejlődését kell szolgálnia, lehetőleg azonos elveken alapulnia. Ez sajnos nem minden esetben van így, egyre nagyobb a szakadék.

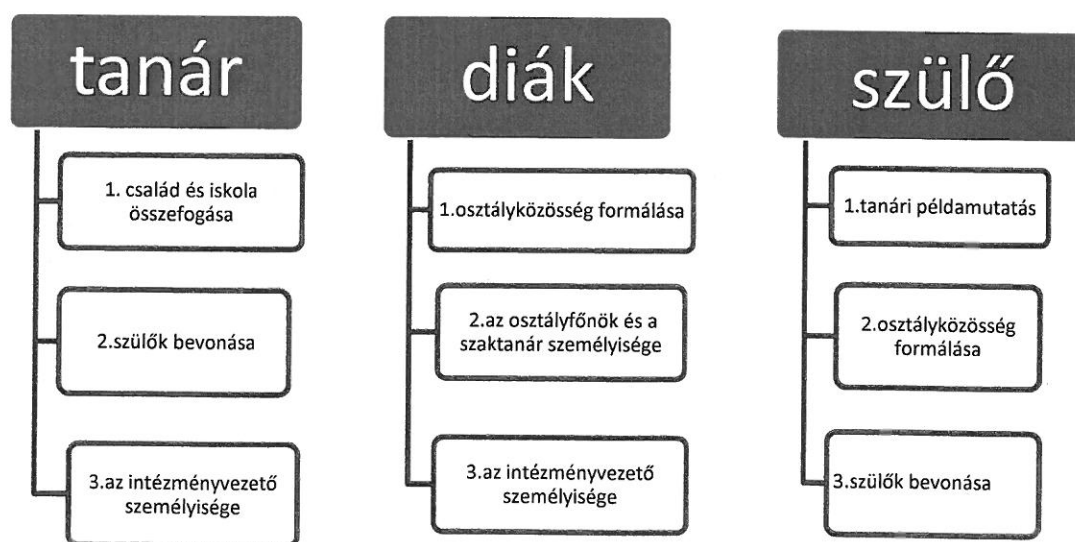
A szülők és a pedagógusok együttműködése nem lehet véletlen, alkalmi vagy idényszerű. Csak akkor válhat eredményessé, ha **átgondolt, tervszerű és szervezett**.

A mi munkánkat könnyíti meg, ha a szülők belelátanak az iskolai munkába, a közösségi életbe. Lehetőség szerint vállaljanak részt benne azért, hogy folyamatosan nyomon követhessék gyermekük nevelésének, oktatásának alakulását.

Az évi két szülői értekezlet előtt 16-18 óra között van lehetőségük a szülőknek, hogy szervezett keretek között keressék fel a szaktanárokat. Ez az idő kevés ahhoz, hogy mindenkihez eljusson a szülő, így érdemes fontolóra venni, hogy a reál, a humán, ill. a szakmai fogadóórák két egymást követő napon legyenek.

A **szülői munkaközösség** feladatát szélesíteni kell, nem lehet kizárólagos feladata az alapítványi bál vagy a pedagógus nap szervezése. A tanulóközösség sokszínűségéből adódóan ez a közösség is heterogén, s így azt gondolom, fontos „mérőeszköze” a tartalmi munkának. Az ő elégedettségük, elkötelezettségük az intézmény iránt pozitívan befolyásolja a hírünket.

Szakedolgozatomban az iskolában folyó nevelési elemekről, szereplőkről is kérdeztem. Négy válaszlehetőség segítségével - nagyon fontostól az egyáltalán nem fontosig - értékelt a három célcsoport.

8. sz. ábra A nevelési folyamatban résztvevő szereplők értékelése

A tanár és szülő relációban egyfajta egymásra mutogatás látszik. A pedagógusok a család és az iskola hatékonyabb együttműködését, a szülők aktív belépését várják a nevelési folyamatba. **Közös értékkel, nevelési eszmével** közelebb kerülnék a célhoz.

Ezzel szemben a szülők saját szerepüket „kevésbé fontos”-nak ítélik, míg „nagyon fontos”-nak a tanári példamutatást tartják. Életkori sajátosság jelenik meg - osztályközösség formáló, adott esetben deformáló hatása - a szülők és a diákok részéről is az első két helyen.

A diákok egyformán „fontos”-nak tartják az osztályfőnök és a szaktanárok személyiségének nevelő hatását, ami azt bizonyítja, hogy nagy szerepe van az egy osztályban tanítók közösségének.

A **nevelési, nevelhetőségi területen** látom a legnagyobb kérdőjelet. Itt van a legnehezebb dolgunk. Nagyon **hiányzik az egység**. A világ, az iskola, a vezető, a pedagógusok, a szülők egysége. Javítani a jelen helyzeten ebben a kérdéskörben csak közös szemlélettel lehet. Ez a *most*, és nem a jövő feladata.

AZ INTÉZMÉNY SZERVEZETI STRUKTÚRÁJA

Egy intézmény vezetőjének lenni - kihívásokkal, döntésekkel, felelősséggel, konfliktusokkal, kreativitással teli – feladat és (el)kötelezettség.

Az intézmény megítélését, innovációját nagy- mértékben befolyásolja a vezető személyisége és az általa képviselt stílus. Határozottságra, jó kommunikációs készségre, céltudatosságra, kezdeményezőkézségre, közösségalkotás képességére és szakmai felkészültségre van szükség.

Az intézmény felelős vezetője az igazgató, ám ahhoz, hogy munkája hatékony legyen csapatmunkára van szükség. Együttműködésen, együttműködésen alapuló kapcsolatra, ahol a közösen megfogalmazott célt kell elérni. Ehhez szükségesnek tartom:

- * az egységes fellépést
- * egy hatékony felsővezetői csapatot
- * az elszámoltathatóságot és felelősséget
- * koordinációt a különböző funkciók, telephelyek között
- * világos stratégiát - világos prioritásokat
- * információáramlást – hatékony kommunikációt minden résztvevővel
- * együttműködésen alapuló partneri kapcsolat a fenntartóval
- * elismerést, mely nem csak akkor hangzik el, ha az kötelező, illő
- * feladatot, mely kihívással, megtiszteltetéssel jár

- * a kollégák szakmai önállóságát,
- * az együttműködés örömét,
- * a vezetői háttérét.

Az iskola dolgozóinak feladatait a munkaköri leírásuk tartalmazza. Az igazgató közvetlen munkatársai egy-egy területért felelősek, azonban van átfedés ezek között. Ezeket az munkaköri leírásokat felül kell vizsgálni, az átfedéseket meg kell szüntetni a hatékony működés érdekében.

Nagy hiányosságnak tartom, hogy egy-egy fajsúlyos kérdésben nincs kiszélesített döntéselőkészítés. Fontos, hogy az ilyen jellegű kérdésekben a tantestület, a dolgozók időben elmondhassák javaslataikat, véleményüket. Ne csak formálisan működjön a testület.

Úgy vélem, a szakemberek és a kollégák észrevételeit, tapasztalatait figyelembe véve - csapatjátékosként – kell a döntést meghozni.

Tisztában kell lennünk azzal, hogy teljesülnek-e az intézmény partnereinek kifejezett igényei és elvárásai, hogyan történik a kifogások, panaszok kezelése. Ez lényegében a minőség egyik lehetséges értelmezése. (A 3/2002. miniszteri rendelet – amely a partnerközpontú működés kialakítási kötelezettségét írja elő – szükségessé teszi, hogy az intézmények rendszeresen mérjék és értékeljék partnereik elégedettségét, a visszajelzéseik alapján korrekációs tevékenységeket folytassanak.)

Az elégedettség mérése, értékelése az intézmény azon tevékenységei közé tartozik, ahol újabb hiányosságok mutatkoznak. Az iskola minőségirányítási csoportjának a jövőben ezt a feladatot rendszeresen a nevelési-oktatási folyamat minden résztvevőjére ki kell terjesztenie, meghatározva az adott területet, a szempontokat, s ezeknek az eredményeit elemezni, értékelni kell pl.:

- * az intézmény eredményességét
- * a nevelők, a technikai dolgozók, a tanulók, a szülők elégedettségét
- * a teljesítményértékelés gyakorlatának felülvizsgálatát
- * az országos mérések eredményességét.

Az intézmény számára igen fontos visszacsatolást jelent a végzett tanulók utólagos véleménye, illetve a náluk megszerzett mind elméleti, mind gyakorlati tudás

alkalmazhatósága a munkaerőpiacon. **Az intézményben végzett növendékek életpálya követése, a tapasztalatok összegzése.**

KAPCSOLATRENDSZER

Az iskola mindennapi életében egyik legfontosabb igazgatói feladat a kapcsolattartás⁶. Amennyiben ez a tevékenység egy igen szűk körre fókuszálódik, akkor fontos információk nem jutnak el az intézménybe, amely negatívan hat akár rövid, akár hosszú távon.

A **belső kapcsolattartás** negatív következménye volt, hogy a pedagógusok későn jutottak munkájukhoz szükséges információkhoz, de olykor az is hiányos volt.

A szülőkkel való szoros kapcsolat elengedhetetlen, ahogyan a tájékoztatásuk is. Ennek kiváló eszköze volt a **Kőrösi és a Csiha Tv.** Ezek az iskolai stúdiók professzionális eszközökkel rendelkeznek, sajnos most kihasználatlanok.

A diákok érdektelensége az iskolai tanórán kívüli programokban aggasztó. Nagyon nehéz aktivizálni, motiválni őket. A **diákönkormányzat** szerepe ebben nagy. Szükség van közösségi programokra, hiszen ezek színesítik az iskolai életet. Fel kell eleveníteni a hagyományokat, frissé, maivá tenni pl. Hajdúvárosok Találkozója – vagy újakat kell keresni-Kőrösi nevű iskolákkal.

Az iskolában működő **alapítványok** segítségével pénzjutalomban részesülnek az arra érdemes diákok, ill. a tanárok. Az egyre nehezebb gazdasági helyzetben érdemes lenne felvetni kuratóriumok számára, hogy a hátrányos helyzetű tanulók mindennapi iskolai életét hogyan tudnák segíteni – szalagtűző, ballagás költségei.

A mai világban a kapcsolatteremtés, - fenntartás egyik eszköze a világháló. Az intézményük egyik fő profilja az informatika, a **honlapunk** minősége azonban mégis sok kívánnivalót hagy maga után egységességben, kinézetben, aktualitásban.

A **külső kapcsolattartás** hatékonyságát, eredményességét pl. az iskola fejlődésében, a tanulók jelentkezésének számában is lehet mérni. E tekintetben csak negatívumokról lehet beszélni.

Erősíteni kell a szakmai kapcsolatokat, vissza kell kapcsolni a megyei-térségi vérkeringésbe az intézményt.

⁶ SzMSz 84. – 88. oldal

Az intézmény külső kapcsolati rendszerét felül kell vizsgálni. Meg kell nézni, milyen minőségűek, mennyire tartalmaznak ezek a kapcsolatok, melyekre van leginkább szükség (pl. kikkel lehet pályázni).

A hagyományos partnerkapcsolatok működtetése mellett törekedni kell a fenntartóval való korrekt kapcsolatra, erősíteni kell az együttműködési szándékot.

GAZDÁLKODÁS

Mindannyian tudjuk, hogy a gazdálkodás alapelve: az **ésszerűség és a takarékoság**. A dologi kiadások legnagyobb részét az energiaköltségek teszik ki. Fokozatosan le kell cserélni energiatakarékos izzókra a meglévő neoncsöveket. ill. azokat felújítani.

A költségvetésünk kiegészítéséhez minden forrást meg kell keresni, és ki kell használni. Élni kell a **pályázati lehetőségek** által nyújtott forrásokkal, vonatkozzon az fejlesztésre, fenntartásra. Így szükség van egy **pályázatíró csoportra**.

A **bérbeadásból** származó bevételek növelésének biztos forrása a nyári szünet idejére kiadott kollégium. Ezt a bevételt tovább lehetne növelni, ha a helyi Tourinform irodával kialakított partneri kapcsolat révén szélesebb körben tájékozódhatnának a városba látogatók, a városban pihenők, nyaralók.

AZ INFRASTRUKTÚRA

A gimnázium épületét kivéve mindenütt szükség van infrastrukturális fejlesztésekre. Ez pályázati forrás nélkül lehetetlen, azonban kisebb belső átalakításokkal – számítva a „szakemberekre”, és azt remélve, hogy saját munkájukat jobban megbecsülik – komfortosabbá, élhetőbbé tehető az iskola.

A Baross utcai telephelyen az alábbi felújításokra lenne szükség:

- * nyílászárók cseréje
- * hőszigetelés
- * tetőszerkezet átalakítása (könnyűszerkezetes nyeregtető)
- * aszfaltpálya felújítása.

„Az infrastrukturális hiányosságok hatással vannak a nevelőtestület oktató-nevelő munkájának hatékonyságára, a beiskolázási mutatókra, s hosszabb távon Hajdúnánás és a környező települések gazdasági, társadalmi életére, a város vonzerejére.”⁷

A Bocskai utcán a szakközépiskolai épület nyílászáróit, az épület szigetelését kellene megoldani.

A kollégiumban is szükség van a nyílászárók cseréjére, a közösségi helyiségek komfortosabbá tételére. Az itt lakó gyerekeknek ez a második otthonuk, idejük nagy részét a kollégium falai között töltik, tehát elengedhetetlen, hogy jól érezzék magukat, hogy legyen egy hely, ahol feltöltődhetnek, mint a helyiek. Megkezdődött a tanulói és a tanári szoba, a konditerem, a teakonyha kialakítása, ám további fejlesztésekre van szükség. Az internet elérhetőség - Wi-Fi hálózat kiépítésére, egy klubszobára, ahol nemcsak a gyerekek, hanem a vendégek is kikapcsolódhatnak, tévét nézhetnek.

A szaktudás, a szakembergárda és az eszközök biztosítottak minden felújításra váró területen, így „csak” az alapanyag-szükségletet kell biztosítani, tehát az anyagi forrás megteremtése a feladat.

⁷ szakértői jelentés

IX. ÖSSZEGZÉS

Nagyon összetett, sokrétű szerepvállalásról beszélhetünk, hiszen az oktatómunka mellett egyre nagyobb hangsúlyt kapnak a nevelési kérdések, melyekben lassan úgy néz ki: magunkra maradtunk.

A legnagyobb kérdése ennek a hivatásnak az iskola falain belül nem a szakmaiságra tehető, hanem arra, hogy milyen személyiségű pedagógusokkal, hogyan, milyen mértékben neveljünk, milyen értékeket közvetítsünk. A legjobbak, a legtehetségesebbek kellene erre a pályára, hiszen - merem azt mondani - rajtuk, rajtunk múlik a jövő. Az, hogy milyen szintű tudást kapnak, milyen példát látnak, netán követnek, milyen útravalót adunk meghatározza a gyerekek további útját. Hihetetlenül nagy felelősség és munka ez.

A nevelési-oktatási folyamatban ha a pedagógus a kulcs, akkor a zár a diák, a kilincs a szülő, az ajtó a tantestület, és a keret a vezető, aki irányítja a folyamatot. Egymás nélkül egyik sem hatékony. A tanár csak úgy tudja kinyitni a zárat, ha ismeri a megfelelő módszereket, technikákat, ha minden zár egyediségét figyelembe veszi.

Fontos a család, a szülői háttér, hiszen a gyermek személyiségének legmeghatározóbb eleme a családja, a családi környezet. A diák „nem egyedül” ül a padban, hiszen ott van vele minden jó és rossz is, amit otthonról hoz. Ha az iskola megfogja a kilincset, ha szoros kapcsolatot tart fenn a szülővel jobb eredmények születnek a nevelési és az oktatási területen is.

Nagyon fontosnak tartom a nevelőtestület szerepét. Egy jó, összetartó, egységes, a legfőbb nevelési kérdésekben egyetértő közösséggel szárnyakat kaphat az intézmény, s valóban a tantestület lesz a legfontosabb döntési szerve az intézménynek, s nem csak formálisan hagy jóvá, véleményez vagy egyetért.

A vezető feladata, hogy a keretet biztosítsa, összefogja a rendszert. Rálásson arra az egységre, amit a fentebb felsorolt tényezők együttesen jelentenek úgy, hogy közben tisztában van mindegyik feladatával, fontosságával, kötelességével. Helyén kezelje az esetlegességeket, ösztönzze a hatáskörébe tartozókat. Olyan elvárásai legyenek, amelyeket betart és betartat, minden féllel következetes, példamutatásban előljár. Ismeri és elismeri kollégáit, hiszen pontosan tudja, hogy ez a legnagyobb motiválóerő a részéről.

Változik az iskola, változik minden, ám a közös cél állandó: hogyan lehetne a gyerekeket „életrevalóbbá, műveltebbé, derekabbá tenni.”

Ilyen iskolát szeretnék vezetni, s ehhez kérem a fenntartó és a tantestület támogatását.